

REKOMENDACIJOS

TARYBOS REKOMENDACIJA (ES) 2015/1184

2015 m. liepos 14 d.

dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos ekonominės politikos bendrų gairių

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

kadangi:

- (1) Sutartyje numatyta, kad valstybės narės savo ekonominę politiką vertina kaip bendro intereso reikalą ir ją koordinuoja Taryboje. Sutartyje taip pat numatyta, kad Taryba priima ekonominės politikos bendras gaires ir užimtumo gaires, kuriomis vadovaujasi valstybių narių ir Sąjungos politikoje;
- (2) pagal Sutartį Sąjunga parengė ir įgyvendino fiskalinės politikos ir makrostruktūrinės politikos derinimo priemones. Europos semestras skirtingas priemones sujungia į visa apimančią integruotas daugiašalės ekonomikos ir biudžeto priežiūros sistemą. Europos semestro racionalizavimas ir sustiprinimas, kaip išdėstyta Komisijos 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje, dar pagerintų jo veikimą;
- (3) finansų ir ekonomikos krizė atskleidė ir išryškino svarbius Sąjungos ir jos valstybių narių ekonomikos trūkumus. Krizės metu taip pat paaiškėjo, kad tarp valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų egzistuoja glaudi tarpusavio priklausomybė. Be to, labai išaugusi valdžios sektoriaus skola sukėlė fiskalinio tvarumo riziką. Pagrindinis uždavinys šiandien – paskatinti pažangų, tvarų ir integracinį augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungoje. Tam reikia imtis suderintų ir plataus užmojo politikos veiksmo tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygiu, vadovaujantis Sutartimi ir Sąjungos ekonomikos valdymu. Tas politikos veiksmas, kurio derinamos pasiūlos ir paklausos priemonės, turėtų apimti postūmį investicijoms, atnaujintą išipareigojimą vykdyti struktūrines reformas ir fiskalinės atsakomybės prisiėmimą;
- (4) valstybės narės ir Sąjunga taip pat turėtų spręsti krizės socialinio poveikio problemą ir siekti sukurti darnią visuomenę, kurioje žmonėms būtų suteikta galių numatyti ir valdyti pokyčius, ir jie galėtų aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime ir ekonomikoje. Turėtų būti užtikrinta prieiga bei galimybės visiems ir sumažintas skurdas bei socialinė atskirtis, visų pirma užtikrinant veiksmingą darbo rinkų ir socialinės gerovės sistemų veikimą ir pašalinant kliūtis dalyvauti darbo rinkoje. Be to, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ekonomikos augimas atneštų naudos visiems piliečiams ir visiems regionams;
- (5) veiksmai pagal šias integruotas valstybių narių ekonominės ir užimtumo politikos gaires yra svarbus indėlis siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos „Europa 2020“ (toliau – strategija „Europa 2020“) tikslų. Strategija „Europa 2020“ turėtų būti grindžiama integruotu Europos ir nacionalinių politikos priemonių rinkiniu, kurį valstybės narės ir Sąjunga turėtų įgyvendinti, kad būtų pasiektas teigiamas šalutinis koordinuotų struktūrinių reformų poveikis, užtikrintas atitinkamas bendras ekonominės politikos krypties derinys ir nuoseklesnis Europos politikos priemonių įnašas siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų ir kad būtų užtikrintas sklandus ekonominės ir pinigų sąjungos veikimas. Prie šios rekomendacijos pridėtos valstybių narių ir Europos Sąjungos ekonominės politikos bendros gairės ir atitinkamos užimtumo politikos gairės kartu sudaro strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo integruotas gaires (toliau – „Europa 2020“ integruotos gairės);
- (6) nors „Europa 2020“ integruotos gairės yra skirtos valstybėms narėms ir Sąjungai, jos turėtų būti įgyvendinamos partnerystėje su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, glaudžiai įtraukiant parlamentus, taip pat su socialiniais partneriais ir pilietinės visuomenės atstovais;

- (7) ekonominės politikos bendros gairės nustato valstybėms narėms reformų įgyvendinimo kryptis ir atspindi valstybių narių tarpusavio priklausomybę. Jos atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Tokios gairės turėtų būti konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias Taryba gali pateikti valstybėms narėms, pagrindas,

REKOMENDUOJA valstybėms narės ir atitinkamais atvejais Sąjungai savo ekonominėje politikoje atsižvelgti į priede išdėstytas gaires, kurios yra „Europa 2020“ integruotų gairių dalis.

Priimta Briuselyje 2015 m. liepos 14 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

P. GRAMEGNA

PRIEDAS

**Valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos bendros gairės
„Europa 2020“ integruotų gairių I dalis****1 gairė. Investicijų skatinimas**

Pakelti pelningų investicijų lygį Europoje yra labai svarbu siekiant padidinti paklausą ir pagerinti konkurencingumą bei ilgalaikio augimo potencialą Europoje. Daugiausia pastangų turėtų būti dedama siekiant sutelkti lėšas gyvybingiems investiciniams projektams finansuoti, kad lėšos pasiektų realiąją ekonomiką, ir gerinti investicinę aplinką. Makroekonominis ir finansinis stabilumas, taip pat reglamentavimo nuspėjamumas ir finansų sektoriaus atvirumas bei skaidrumas yra lemiami išlaikant Sąjungą patrauklia vieta privačiojo sektoriaus investicijoms, įskaitant užsienio investicijas.

Turėtų būti visiškai išnaudojamas Sąjungos fondų, įskaitant Europos strateginių investicijų fondą ir struktūrinius fondus, ir nacionalinių fondų potencialas finansuoti augimą skatinančias investicijas svarbiausiose srityse. Į rezultatus orientuotas fondų valdymas ir platesnis novatoriškų finansinių priemonių naudojimas tuo atžvilgiu atitinkamai yra lemiami veiksniai.

Kad būtų užtikrinta, jog finansavimas pasieks realiąją ekonomiką, būtina didinti skaidrumą ir teikti daugiau informacijos, visu pirma įgyvendinant Europos investavimo konsultacijų centrą prie Europos investicijų banko ir sukuriant skaidrią projektų duomenų bazę. Labai svarbus yra glaudus bendradarbiavimas su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų galima užtikrinti sklandų veiklos vykdymą, atitinkamą rizikavimą ir maksimalią pridėtinę vertę.

2 gairė. Augimo skatinimas valstybėms narėms įgyvendinant struktūrines reformas

Valstybių narių vykdomas plataus masto struktūrinių reformų įgyvendinimas prekių bei darbo jėgos rinkose, socialinės gerovės bei pensijų sistemose yra lemiamas norint sutvirtinti ir palaikyti ekonomikos atsigavimą ir užtikrinti tvarius viešuosius finansus, padidinti konkurencingumą, užkirsti kelią žalingam makroekonominiam disbalansui ir jį ištaisyti pagal makroekonominio disbalanso procedūrą ir padidinti Sąjungos ekonomikos augimo potencialą. Tai padėtų ir siekiant didesnės ekonominės ir socialinės sanglaudos. Reformos konkurencijai stiprinti, pirmiausia uždaramė sektoriuje, geresnis darbo rinkų veikimas ir patobulinta verslo aplinka padeda šalinti augimo ir investicijų kliūtis ir didinti ekonomikos gebėjimą prisitaikyti. Valstybės narės savo ekonominę politiką vertina kaip bendro intereso reikalą ir ją koordinuoja, kad būtų padidinta teigiama sąveika ir išvengta neigiamo šalutinio poveikio.

Reikia įgyvendinti darbo rinkų ir socialinių sistemų reformas, kad būtų skatinamas augimas ir užimtumas, kartu užtikrinant galimybę visiems naudotis kokybiškomis, įperkamos ir tvariomis socialinėmis paslaugomis ir išmokomis. Veiksmai darbo rinkų reformų srityje, pavyzdžiui, darbo užmokesčio nustatymo mechanizmai ir dalyvavimo darbo rinkoje didinimas, turėtų būti vykdomi vadovaujantis išsamesnėmis užimtumo gairėmis.

Reikia dėti papildomų pastangų, kad Sąjunga taptų patrauklia vieta talentams ir aukštos kvalifikacijos darbuotojams. Turi būti toliau reformuojamos ir dar labiau integruojamos produktų rinkos, siekiant užtikrinti Sąjungos vartotojams ir įmonėms žemesnes prekių ir paslaugų kainas ir platesnį jų pasirinkimą. Geriau integruotos rinkos suteikia bendrovėms prieigą prie gerokai didesnės rinkos nei jų vidaus rinka ir taip suteikia joms daugiau plėtros galimybių. Konkurencingesnės ir geriau integruotos produktų rinkos taip pat paskatins inovacijas ir gali padėti pagreitinti prisitaikymą ir padidinti atsparumą ekonominiams sukrėtimams atskirose valstybėse narėse ir visoje Sąjungoje.

Turėtų būti toliau dedamos pastangos pagerinti reglamentavimo aplinką, kurioje veikia įmonės, siekiant visų pirma remti mažąsias ir vidutines įmones, ir jos turėtų apimti viešojo administravimo modernizavimą, administracinės naštos mažinimą, didesnę skaidrumą, kovą su korupcija, mokesčių slėpimu ir nedeklaruotu darbu, teismų sistemų nepriklausomumo, kokybės ir efektyvumo didinimą, taip pat sutarčių vykdymo užtikrinimą ir gerai veikiančias nemokumo procedūras.

Informacinės ir ryšių technologijos ir skaitmeninė ekonomika – svarbūs našumo, inovacijų ir augimo visuose ekonomikos sektoriuose skatinamieji veiksniai. Privačių investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas skatinimą turėtų

lydėti išsamios reformos, kuriomis būtų modernizuotos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos, sustiprintas viešųjų institucijų ir privačiojo sektoriaus bendradarbiavimas ir pagerintos bendrosios sąlygos bendrovėms tapti labiau imliomis žinioms. Kylant viešųjų investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas kokybei ir veiksmingumui toliau gerės viešųjų finansų kokybė, taip pat galėtų pagerėti ilgalaikis viešųjų finansų tvarumas.

3 gairė. Pagrindinių kliūčių tvariam augimui ir darbo vietų kūrimui šalinimas Sąjungos lygiu

Kad Europa išliktų patraukli vieta vidaus ir užsienio įmonėms, labai svarbu toliau integruoti bendrąją rinką, įskaitant likusių kliūčių pašalinimą, didinti konkurenciją ir gerinti verslo aplinką. Kad būtų išplėstos Europos produktyvumo ribos, būtina didinti inovacijas ir ugdyti žmogiškąjį kapitalą ir užtikrinti integruotą, gerai veikiančią bendrąją skaitmeninę rinką. Skatinant vartotojus ir įmones daugiau naudotis informacinėmis ir ryšių technologijomis galima padėti kurti skaitmeninę Europą be sienų ir didinti našumą.

Gerai veikiantis finansų sektorius turi esminę reikšmę sklandžiam ekonomikos funkcionavimui. Turėtų būti visiškai įgyvendintos sustiprintos reguliavimo ir priežiūros nuostatos ir vartotojų apsaugos taisyklės finansų rinkų ir finansų įstaigų srityje. Reikia imtis priemonių sukurti tvarią pakeitimo vertybiniais popieriais rinką Europoje, kuri padės pagerinti Sąjungos bankų veiksmingo finansavimo galimybes. Reikia sukurti tikrą kapitalo rinkų sąjungą remiantis bendrosios finansinių paslaugų ir kapitalo rinkos laimėjimais.

Sukūrus tvirtą energetikos sąjungą, turėtų būti užtikrinta įperkama, saugi ir tvari energija įmonėms ir namų ūkiams. Turėtų būti siekiama ekonomiškai efektyviai įgyvendinti 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją ir pereiti prie konkurencingos, efektyviai išteklius naudojančios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, be kita ko, įgyvendinant tiek paklausos, tiek pasiūlos reformas ir kartu skatinant žaliąsias darbo vietas, žaliąsias technologijas ir inovacinius sprendimus. Tuo atžvilgiu energetikos ir transporto sektoriams, be kita ko, jungtims ir infrastruktūrai, ir toliau reikia skirti ypač daug dėmesio.

Sąjungos teisės aktuose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama tiems klausimams, kuriuos geriausia spręsti Europos lygiu, ir jie turėtų būti rengiami atsižvelgiant į jų poveikį ekonomikai, aplinkai ir socialinį poveikį. Sukūrus vienodas sąlygas visose valstybėse narėse, esant didesniai reglamentavimo nuspėjamumui ir visiškai laikantis konkurencijos taisyklių, bus pritraukta daugiau investicijų. Geresnė ir labiau prognozuojama verslo aplinka itin svarbi tinklų pramonės šakoms, kurioms būdinga ilga investicijų perspektyva ir stambios pradinės investicijos. Turėtų būti toliau plėtojamas vidaus rinkos išorės aspektas.

4 gairė. Viešųjų finansų tvarumo ir teigiamo poveikio augimui gerinimas

Augimui ir darbo vietų kūrimui labai svarbūs yra patikimi viešieji finansai. Fiskalinis tvarumas yra gyvybiškai svarbus užtikrinant investuotojų pasitikėjimą ir fiskalinio manevravimo galimybę, kad būtų galima reaguoti į netikėtus pokyčius ir maksimaliai padidinti teigiamą viešųjų finansų indėlį į ekonomiką. Be to, taip sukuriama tinkamos sąlygos augimui ir investicijoms remti. Valstybės narės turėtų užtikrinti ilgalaikę deficito ir skolos lygio kontrolę. Fiskalinė politika turi būti vykdoma Sąjungos taisyklėmis grindžiamoje sistemoje, visų pirma laikantis Stabilumo ir augimo pakto, o ją papildyti turi patikimi nacionaliniai biudžetiniai sprendimai. Fiskalinė politika turėtų atspindėti ekonomines sąlygas ir tvarumo riziką valstybių narių lygiu, kartu užtikrindama tinkamą ekonominės politikos koordinavimą. Euro zonos valstybių narių prašoma toliau atidžiai stebėti ir aptarti bendrą euro zonos fiskalinę padėtį, įskaitant fiskalines kryptis.

Rengiant ir įgyvendinant biudžeto konsolidavimą, strategijose pirmenybė turėtų būti skiriama augimą skatinantiems išlaidų punktam tokiose srityse kaip švietimas, įgūdžiai ir įsidarbinimo galimybės, moksliniai tyrimai, technologinė plėtra bei inovacijos ir investicijos į našumą teigiamai veikiančius tinklus. Išlaidų reformomis turėtų būti siekiama pagerinti viešojo administravimo efektyvumą; tokios reformos visų pirma galėtų būti parengtos peržiūrėjus išlaidas, siekiant užtikrinti ilgalaikį tvarumą.

Išlaidų reformas, kuriomis skatinamas veiksmingas išteklių paskirstymas, kad būtų remiamas augimas ir užimtumas, kartu išsaugant nuosavą kapitalą, prirėkus turėtų papildyti pajamų sistemų modernizavimas. Turėtų būti toliau nagrinėjama bendra konsoliduoti pelno mokesčio bazė. Perėjimas prie augimui palankesnių mokesčių, kartu užtikrinant, kad būtų laikomasi Stabilumo ir augimo pakto, gali padėti neutralizuoti rinkos neefektyvumą ir pakloti

pagrindus tvariam ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui. Tuo pačiu metu bet kokio mokesčių keitimo atveju svarbu atsižvelgti į pasiskirstymo poveikį. Mokesčių sistemos veiksmingumą būtų galima pagerinti išplečiant mokesčių bazes, pavyzdžiui, panaikinant arba sumažinant išimčių ir lengvatinių režimų naudojimą ir jų teikiamas galimybes, patikrinant mokesčių išlaidų apimtį ir veiksmingumą ir stiprinant mokesčių administravimą, supaprastinant mokesčių sistemą ir kovojant su mokestiniu sukčiavimu ir agresyviu mokesčių planavimu.
